

VIRO

Autoloma vie kiehtovimpien aarteiden luokse

*Tallinna on monelle suomalaiselle tuttu paikka,
mutta maaseudun pikkykylät näyttävät toisenlaisen Viron.
Kaunein reitti vie Muhun perinnemaisemien halki Saarenmaalle,
jossa lomailijaa odottavat kylpylät ja villinä kukkivat unikot.
Rantakohde Pärnuun kannattaa tutustua pyörän selästä.*

teksti ja kuvat Sanna Wallenius

■ Saarenmaan eteläkärjessä sijaitsevalla Sörven majakalla saa käyskennellä omassa rauhassa.

Virolaisten suoruus tuntuu kodikkaalta. Täällä ei sorruta korulauseisiin, vaan sanotaan asiat niin kuin ne ovat.

1. Muhun Liivassa on kesäisin antiikkitori, josta voi tehdä yllättäviä löytöjä pilkkahintaan.

2. Viron saarille matkaavat lomalaiset odottavat autolauttaa Virtsun satamassa. Malti on valttia.

3. Kuussaaren idylliset mukulakivikadut ja käsityöpuodit tuovat mieleen Suomen saaristopitäjä.

4. Karmen Tuberik, Daniel Raidjõe ja Ingrem Raidjõe avasivat Muhuun hampurilaisravintolan.

5. Kuussaari sai alkunsa 1200-luvulla rakennetusta linnoitusalueesta, joka on nykyään avoinna yleisölle.

Olkaa tarkkana liikenteessä! Virolaiset kaahaavat kuin mieli-puolet, tut-tava varoittaa, kun kerron per-heemme automatkasta Muhuun, Saarenmaalle ja Pärnuun.

Vauhdikasta Tallinnan päässä onkin, mutta liikenne rauhoituu heti, kun vanhankaupungin mukulakivikadut vaihtuvat asvaltoituun maantiehen. Selkeillä opaskylteillä varustettu neolostie halkoo omakotialueita, joiden rakennuskanta on iloinen sekamelska vanhoja puutaloja ja prameita kivipyntinkejä.

Onneksi olemme tankanneet auton jo Tallinnan päässä, sillä matkan edetessä bensa-asemia näkyy yhä harvemmin. Suomalaiset radiokanavat sen sijaan toimivat vielä pitkään kaupungista poistumisen jälkeen. Sääennusteet matkaseurueemme haluaa kuunnella viroksi. Meteorologi lupaa poutasäättä ja 22 astetta, siis kuiva ilmaga ja kaks-kümmentkaks graadi.

Vajaan parin tunnin matkalla Virtsun satamaan ohitamme leh-mien valtaamia aakeita peltoja, ruostuneita vanhoja Ladoja ja käytöstä poistettuja kirkkoja.

Hylätyt tuvat saavat mieliku-vituksen laukkaamaan. Vanhaan aikaan pysähtynyt maisema on ollut monen elokuvantekijän kuvauspaikkana, sillä se muis-tuttaa Virolaisten vuosikymmenistä neuvostovallan alla.

Kesäviikonloppuisin Muhun saarelle liikennöivät lautat ovat usein ääriään myöten täynnä, kun lomalaiset suuntaavat huviloilleen. Mekin etenemme viimeiset kilometrit kävelyvauhtia, mutta eihän tässä kiire ole. Auringon paistaessa ja meren kimmeltäessä mielestä haihtuu kaikki arkinen hössötys.

Kauneimman näytöksen jär-jestä ylitsemme lentävä meri-kohta, jonka ei tarvitse lauttaan jonotella. Rannikkotuulen työn-tämänä se liittää hetkessä meren yli Muhuun.

Viro onkin monen luontohar-rastajan unelmakohde. Keväisin ihmeteltävää tarjoavat saariston

muuttolinnut, kesällä villiorki-deat ja harvinaiset perhoset.

Muhussa tuntuu kuin hyppäi-simme jälleen uuteen maail-maan. Vanhat autiotuvat vaihtu-vat kaislakattoisiin hirsitaloihin ja säntillisiin puutarhoihin, joi-den viimeistellyt kukkapenkit ja seinänvierustoja koristavat köynnökset kielivät kotiseutu-rakkaudesta. Muhulaiset ovatkin ylpeitä kansanperinteestään. Parin tuhannen asukkaan saa-ressa vaalitaan käsityö- ja kalas-tustaitoja.

Pysähdymme Liivan kylään lounastamaan uuteen Tuul Resto -ravintolaan, jonka sisus-tus on hyvä esimerkki virolais-ten rohkeudesta. Hillitty skan-dinaavinen somistaja ei ikinä uskaltaisi yhdistää koko sateen-kaaren värikirjoa samaan tilaan, mutta täällä kaikki sointuu kau-niisti yhteen.

Kodinomaista tunnelmaa lisää mutkaton palvelu. Emäntä **Ingrem Raidjõe** tarjoilee koti-kylän limonadia sillä aikaa, kun odotamme hampurilaistemme valmistumista. Niitä meille pais-taa puutarhan grillikatoksessa Viron parhaaksi kokiksi valittu **Kert Ränk**.

”Kun avasimme alkukesästä, maksupäättemme eivät toimi-neet, eikä meillä ollut ensimmäi-senä päivänä ainoatakaan asia-kasta, mutta nyt ihmiset ovat löytäneet tänne”, Ingrem kertoo.

Virolaisten suoruus tuntuu suomalaisesta kodikkaalta. ➤

6. Saarenmaan kuuluisimmat tuulimyllyt sijaitsevat Anglan kylässä.

7. Sörven majakan luona myydään koruja, käsitöitä ja maatilaherkkuja.

8. Maaseutoteillä riittää nähtävää. Tässä erään luovan asukkaan portinpieli Saarenmaalla.

9. Kuussaaren Retro Kohvik on elämys – eikä vähiten ruuan vuoksi.

Saarenmaan uneliaan rauhan jälkeen Pärnu on kuin riehakas pikkuveli, jonka elämänilo pirskahtelee katukuppiloissa.

Täällä ei sorruta turhiin korulauseisiin, vaan sanotaan asiat niin kuin ne ovat. Ehkä rehellisyys on juuri luonteenpiirre, joka kulttuureitamme yhdistää. Meissä on sitkeyttä, jolla ponnistamme töyssyjen yli. Näillä eväillä on selvitty ankeista sota-vuosista ja köyhyydestä.

”Muhussa tärkein taito on oppia elämään murehtimatta. Asiolla on tapana järjestyä”, kiteyttää Ingrem.

Maisema muuttuu rehevämmäksi, kun siirrymme Muhusta siltaa pitkin Viron suurimmalle saarelle, Saarenmaalle. Teiden varsia reunustavat vanhat lehmukset, saarnipuut ja villinä kukivat punaiset unikot. **Georg Otsin** tunnetuksi tekemä *Saarenmaan valssi* avautuu kesäpäivässä aivan uudella tavalla:

Siis pyöritä, lennätä pellavapäätä, kun silmissä leikkivät säkenet lyö. Niin kaunista muual ei löytyä saata kuin Saarenmaan nurmien kesäinen yö.

Aina Saarenmaalla ei ole ollut näin rauhallista. 1200-luvulla maakunnalla oli oma laivasto, jolla tehtiin ryöstöretkiä Itämerelle. Sodissa Saarenmaata on viskottu vuoronperään Ruotsin, Tanskan ja Venäjän keisarikunnan alaisuuteen.

Taistelutahdosta muistuttaa 1200- ja 1300-luvuilla rakennettu Piispanlinna, joka on edelleen Saarenmaan tunnetuin nähtävyys. Mahtipontisten vallihautojen ja muurien ympäröimä linnoitus sijaitsee etelärannikolla Kuressaaressa. Kaunis kylpäkaupunki on ollut turistien

rakastama 1990-luvulta ja Viron itsenäistymisestä lähtien.

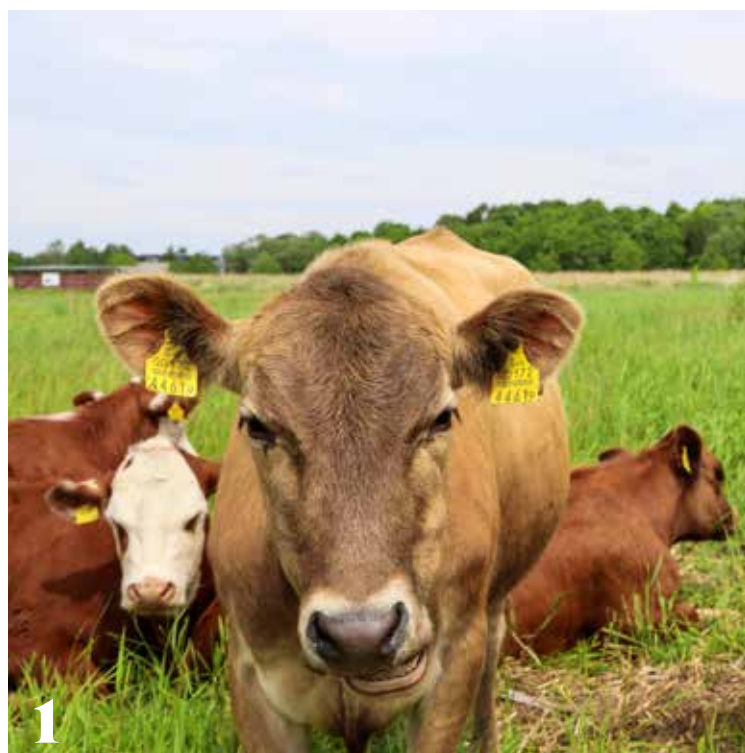
Kuressaaren pikkukujia kulkiessa tulee väistämättä mieleen Porvoon ja Rauman kaltaiset rannikkokaupungit. Koristeellisten puutalojen käsityöläispuodeista voi ostaa tuliaiseksi villasukkia, hillopurkkeja ja katajasta veistettyjä soppakauhoja.

Viime vuosina Kuressaari on kehittänyt erityisesti ravintola-tarjontaansa. Nautimme cappuccinot kahvila Retrossa, jonka plyysisohvilla ja lankapuhelinten ääressä tuntuu kuin hyppäisi 1960- ja -70-luvuille.

Yöksi majoitumme Georg Ots -hotelliin, joka näyttää vanhan huvilakaupungin rinnalla ensin turhan modernilta. Sisällä arkkitehtuuriset ristiriidat kuitenkin unohtuvat. Tilavista huoneista näkee merelle ja pihan uima-altaalle. Iltainti hotelliin ylellisessä kylpylässä rentouttaa automatkojen jäykistämät lihakset.

Vaikka Viro on pinta-alaltaan vain murto-osa Suomesta, maan upeimpia nähtävyyksiä on maadoton sulloa lyhyeen lomaan. Saarenmaan kauniilla maaseureiteillä tekee yhtenäisen mielen pysähtyä ihastelemaan vanhoja tuulimyllyjä tai pellolla laiduntavia lehmiä.

Saaren eteläosassa sijaitseva Sörven majakka on yksi elämyksistä. Ajomatkaa pitkulaisen niemien kärkeen kertyy Kuressaaresta neljäkymmentä minuuttia, mutta matka on vaivan väärti. Perillä odottavat sileäksi hioutuneet kivirannat, vanha sotilas-tukikohta, museo ja kahvila.

Pärnuun saavumme parin tunnin ajomatkan ja Muhun tutun lauttareitin jälkeen. Saarenmaan uneliaan rauhan koettuamme Pärnu tuntuu kuin riehakkaalta pikkuvelteltä, jonka elämänilo pirskahtelee katukuppiloissa musiikkina ja puheensorinana. Jos Tallinnassa englantia on jo yleistynyt turistien palvelukielenä, monissa Pärnun kylpylöissä ja hotelleissa voi asioida yhä suomeksi.

Kilometrin mittainen, sileä hiekkaranta on Pärnun sielu. Matalassa lahdenpoukamassa melotaan sup-laudoilla, leijasurfillaan ja uidaan. Rannan puolella pelataan lentopalloa, otetaan aurinkoa ja syödään eväitä.

Eniten Pärnusta saa irti vuokraamalla pyörän, sillä kesäkaupungissa on loistava kevyen liikenteen tieverkosto. Ajamme suurten puistojen halki, pysähdymme ostoksille keskustatu Rüüttille ja palkitsemme itsemme jäätelöillä. Lapset innostuvat Pärnun valtavasta kiipeilypuistosta.

Kun illalla palaan Tervise Paradiis -hotellin kauneushoidosta, tuntuu kuin olisin ollut matkalla pidempäänkin. ●

1. Pärnun kaupungista pyöriilee rantatietä pitkin hetkessä näiden utelioiden kavereiden luokse.

2. Pärnu on aktiivilomailijan unelma. Matalissa vesissä surffataan, melotaan ja leijalautailaan. Välineet voi vuokrata rannalta.

3. Kuressaaren hienostunut Georg Ots -kylpylä sopii kauneushoitojaan myöten aikuisen makuun.

4. Pärnun baarikadut täyttyvät iltaisin riehakkaista suomalaisista.

eeva.fi

Katso netistä lisää kesäisiä tunnelmakuvia ja videoita Viron maaseudulta ja rannikolta.

■ Virossa on yli 3700 kilometriä rantaviivaa. Pärnun silkinpehmeälle rannalle on keskustasta vain vartin kävelymatka.

Suunnittele autoloma huolellisesti ja nautit matkasta enemmän

■ **Viron autoiluloma** on kätevä toteuttaa vuokra-autolla. Auton voi tilata suoraan Tallinnan laivatermiinalliin. Hinnat alkaen 25 €/vrk.

■ **Polttoaine** on Virossa edullista: 95-oktaaninen maksaa reilun euron litralta. Muista kuitenkin tankata jo Tallinnan päässä: maaseudulla bensa-asemia on harvakseltaan.

■ **Lauttaliput** Viron saaristoon (Virtsu – Kuivastu) voi ostaa etukäteen netistä. Henkilöauto maksaa 8,40 € ja henkilömaksu on 3 €/suunta. Lauttamatka kestää puoli tuntia. Liput: www.praamid.ee

■ **Tallinnasta** Muhun saarelle on parin tunnin matka, Saarenmaalle ajaa kolmessa neljässä tunnissa.

■ **Varaa aikaa** Muhun, Saarenmaan ja Pärnun kierrokseen ainakin viikko, sillä siirtymisiin menee aikaa ja nähtävää on paljon.

■ **Kylpylähotellit** Saarenmaalla ja Pärnussa maksavat 80–150 € yöltä. Jos haluat varata ajan kauneushoitoihin, tee se netissä jo Suomessa. Ajat täyttyvät nopeasti.

